

آژانس، بازوی نظارتی آمریکا

🔗 آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به وظایفی که براساس اساسنامه مفادان پی‌تی‌است‌که در سال ۱۹۶۸ به‌تصویب سازمان ملل رسیده‌است. در این مصوبه کاملاً مشخص شده‌که وظایف آژانس صرفاً پرداختن به مسائل فنی در ذیل موضوعات مرتبط با انرژی هسته‌ای است اما متأسفانه از همان ابتدای شکل‌گیری این نهاد بین‌المللی، قدرت‌های سلطه گر بخصوص ایالات متحده از این سازمان به عنوان بازویی نظارتی برای پیشبرد اهداف سیاسی خود استفاده کردند. به عبارت دیگر در شرایط کنونی عمده تصمیم‌گیری‌های آژانس عملاً تحت‌تاثیر سیاست‌های آمریکاست. نکته قابل تامل این‌که حتی انتخاب دبیر کل این آژانس هم به واسطه نوع مراودات و هماهنگی‌هایی است که آمریکا بین اعضای این مجموعه بین‌المللی برقرار می‌کند.

وی با بیان این‌که آژانس صرفاً باید در حوزه مباحث فنی مرتبط با موضوع انرژی هسته‌ای اظهار نظر کند تصریح کرد: بنابراین چون آژانس برخلاف مواردان پی‌تی‌عمل کرده‌است جمهوری اسلامی ایران باید در رابطه با موضع‌گیری‌های دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و ورود این سازمان به مسائل سیاسی به صورت شفاف و قدرتمندانه عمل کند.

کارخانه‌ای درباره رویکردهای پیشین آژانس در خصوص مسائل مرتبط با انرژی هسته‌ای ایران خاطرنشان کرد: یکی از این موارد این که برابر مصوبات، اطلاعات دریافتی پیرامون انرژی هسته‌ای از سوی آژانس باید در همین سازمان به صورت مخفیانه و محرمانه باقی بماند. در حالی که بارها شاهد بودیم اطلاعاتی که در اختیار آژانس است سر از سرویس‌های جاسوسی آمریکا و اسرائیل در می‌آورد. اساساً به‌طور کلی آموزش‌هایی‌که کارشناسان آژانس می‌بینند عمدتاً در آمریکاست. کما این‌که در هر یک از حدود ۱۵ سال پیش تاکنون تجربیات مهم و انباشته‌ای است. ما از دو دهه قبل چندین دور مذاکره و نهایتاً برجام را پشت‌سر گذاشته ایم که این امر باعث تجربیات انباشته شده و بنابراین در حال حاضر دست طرف مقابل و آژانس را کاملاً خوانده‌ایم از این‌رو تحلیل بنده این است که اگر آژانس در راهی حرکت کند که به مذاکرات کمک کند و ایران به حق خود برسد طبیعتاً آژانس هم می‌تواند با دست بازتری در ایران فعال باشد اما چنانچه آژانس بخواهد به سیاسی‌کاری ادامه دهد و فشارها را همچنان از سوی فرانسه و آمریکا تحمل کند، طبیعتاً نخواهد توانست تا زمانی که مذاکرات به نتیجه برسد دستاوردی در ایران داشته باشد. در واقع بین مذاکرات و باز شدن دست آژانس در ایران ارتباط وجود دارد و طبیعی است که ایرانی‌ها هم نمی‌خواهند اکنون بدون این‌که امتیازی بگیرند امتیاز خاصی هم به طرف مقابل بدهند.

🔗 **نظر شما درخصوص اهداف این سفر چیست**

به‌ویژه این‌که دیروز هم

آمریکا هیچ گزینه‌ای جز پذیرش واقعیت جدید ندارد

علی باقری، معاون سیاسی وزارت خارجه و رئیس هیات مذاکره‌کننده ایران در مذاکرات هسته‌ای وین در گفت‌وگوی اختصاصی با شبکه تلویزیونی الجزیره بیان کرد: تا وقتی طرف مقابل به توافق هسته‌ای پایبند نباشد، هیچ دلیلی برای عقب‌نشینی تهران از سیاست‌های خود در راستای کاهش تعهدات برجامی وجود ندارد. باقری تصریح کرد: آمریکا هیچ گزینه‌ای جز پذیرش واقعیت جدید ندارد و بازگشت به توافق هسته‌ای مستلزم تحقق اراده در سیاست آمریکا و اروپاست.

🔗 **دوباره رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی**

انرژی اتمی این بار در آستانه نشست شورای حکام و مذاکرات نمایندگان ایران و ۴۰۱ راهی تهران شده است. شهریور ماه موعد اولین سفر گروسی به ایران در دولت جدید بود اما حالا هنوز یک فصل از سفر قبلی نگذشته‌او دوباره قرار است به تهران سفر کند. البته این بار طبق برنامه علاوه بر محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان او با حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه هم دیدار خواهد کرد. یکی از دلایل مهمی که باز هم گروسی را به تهران کشانده، مواضع اعتراضی آژانس علیه فعالیت سایت‌تسای کرج است‌که در چندماه اخیر و به‌ویژه‌بعداز خرابکاری تروویستی در آن در کانون توجهات قرار گرفت، البته این رویکرد تحت فشار کشورهای غربی دنبال می‌شود. بی‌توجهی آژانس به خرابکاری در این سایت و در عین‌حال فشار برای بازدید از آنجا به مساله جدیدی تبدیل شده و گروسی چند بار از رویکرد بحق ایران درباره عدم دسترسی بازرسان آژانس به سایت و امیدواریم این سفر همچون قبل سازنده باشد. البته ما همواره به آژانس توصیه کرده‌ایم در مسیر همکاری‌های فنی باقی بماند و اجازه ندهد برخی کشورها اغراض سیاسی خود را به نام آژانس جلو ببرند. او بار دیگر هم تأکید کرد این‌موضوع در سطح چارچوب خود پیگیری شده‌و در این سفر هم پیگیری می‌شود. بنابراین باید منتظر بود و دید سفر گروسی به تهران چقدر در حل‌وفصل مناقشه بی‌تفاوتی آژانس در خرابکاری سایت‌تسای کرج، مذاکرات ۸ آذر وین و نشست شورای حکام موثر است و خروجی آن چگونه مدیریت می‌شود.

گروه سیاسی

عبدالرضا فرجی‌راد، سفیر اسبق کشورمان در نروژ:

سفرهای گروسی به تهران نشانه پیوند مسائل فنی با مذاکرات

🔗 **باتوجه به سفر مجدد رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تهران، نظر شما درباره نسبت مسائل فنی با محتوای مذاکرات ۸ آذر در وین چیست؟**

این دو موضوع به یکدیگر بی‌ارتباط نیست. همین نکته که ایران و آژانس نمی‌توانند مانند گذشته مسائل خود را تطبیق دهند و بدون اشکال مسائل را رفع کنند، نشان می‌دهد بخشی از این موضوع به مذاکرات بازمی‌گردد؛ یعنی امتیازاتی که ایران می‌خواهد در مذاکرات داشته باشد و آمریکایی‌ها حاضر نیستند این امتیازات را بدهند. البته اکنون چند ماهی است که آنها آژانس را سیاسی کرده‌اند و روی آژانس فشار می‌آورند و از طریق این نهاد بین‌المللی می‌خواهند که ایران را بترسانند در حالی‌که تجربیات دو ده گذشته ایران از حدود ۱۵ سال پیش تاکنون تجربیات مهم و انباشته‌ای است. ما از دو دهه قبل چندین دور مذاکره و نهایتاً برجام را پشت‌سر گذاشته ایم که این امر باعث تجربیات انباشته شده و بنابراین در حال حاضر دست طرف مقابل و آژانس را کاملاً خوانده‌ایم از این‌رو تحلیل بنده این است که اگر آژانس در راهی حرکت کند که به مذاکرات کمک کند و ایران به حق خود برسد طبیعتاً آژانس هم می‌تواند با دست بازتری در ایران فعال باشد اما چنانچه آژانس بخواهد به سیاسی‌کاری ادامه دهد و فشارها را همچنان از سوی فرانسه و آمریکا تحمل کند، طبیعتاً نخواهد توانست تا زمانی که مذاکرات به نتیجه برسد دستاوردی در ایران داشته باشد. در واقع بین مذاکرات و باز شدن دست آژانس در ایران ارتباط وجود دارد و طبیعی است که ایرانی‌ها هم نمی‌خواهند اکنون بدون این‌که امتیازی بگیرند امتیاز خاصی هم به طرف مقابل بدهند.

🔗 **نظر شما درخصوص اهداف این سفر چیست**

به‌اداری تأثیرات مثبت روی مذاکرات دانست یا خیر؟

من تصور نمی‌کنم که آقای گروسی بتواند به اهداف خود برسد به‌ویژه در رابطه با سایت کرج؛ حتی سایر سایت‌هایی‌که دوربین‌های آن در اختیار ایرانی‌ها قرار گرفته و ضبط می‌شود و دیگر در اختیار بازرسان آژانس نیست چرا که طرف ایرانی می‌گوید آمریکا از برجام خارج شده و این قضیه نقطه فشاری است که ایران می‌خواهد از آن بهترین استفاده را بکند تا در مذاکرات، امتیاز بگیرد.

گزارش‌ها استناد و موضع‌گیری‌هایی کرد که اساساً خارج از وظایف و چارچوب‌های این مجموعه بوده‌است. نمونه دیگر آن در حوزه برجام اتفاق افتاد. آژانس بازرس‌های گسترده‌ای را در مراکز هسته‌ای ایران داشت و گسترده‌ترین بازرس‌ها را در مورد کشورمان اعمال کرد، اما در تعهداتی که طرفین دیگر داشتند، آژانس نه اظهار نظر کرد و نه کمکی در این‌باره به ایران داد تا آن‌تکنولوژی‌هایی که می‌تواند در زمینه تکمیل راکتورها و بازتغییر آن موثر باشد، استفاده کند. به هر صورت طرفین برجام نسبت به ایران تعهدات فنی داشتند، اما به آن عمل نکردند و آژانس هم هیچ موضعی در این خصوص نگرفت. موضوعی‌که اخیراً اتفاق افتاد، مربوط به دوربین‌های سایت کرج بود. آژانس در این زمینه بسیار سیاسی عمل می‌کند و به‌طور معمول هر زمانی‌که بحث مذاکره و گفت‌وگو درباره برجام و صنعت هسته‌ای ایران از سوی غربی‌ها مطرح می‌شود، طرف‌های مقابل کشورمان در برجام سعی کردند از نفوذ خود در آژانس استفاده کنند تا این سازمان علیه

رئیس: گشایش‌های جدی در مسائل مختلف ایجاد خواهد شد

رئیس‌جمهور گفت: هر روز که از عمر دولت می‌گذرد به پیشرفت کشور امیدوارتر می‌شوم و یقین دارم گشایش‌های جدی در مسائل مختلف ایجاد خواهد شد و امروز دشمنان به خوبی متوجه شدند ایران در موضع اقتدار ایستاده است. رئیس‌ی با تأکید بر این‌که تحریم هرگز کشور را متوقف نخواهد کرد، گفت: باید با روحیه بسیجی و همت و کار مضاعف در مسیر رفع مشکلات و ایجاد گشایش حرکت کنیم و یاری خداوند نیز برای جبهه حق حتمی خواهد بود.

کارشناسان بین‌الملل از اهداف سفر جدید مدیرکل آژانس بین‌المللی به تهران می‌گویند

وقتی سیاسی‌کاری، امور فنی را به حاشیه می‌برد

آژانس و دبیرکلیش به دلیل استراتژیک بودن سایت‌تسار مذاکرات هسته‌ای پیش‌رو باشد تا قبل از آغاز رسمی مذاکرات ۸ آذر بخواهند با بازرس‌ها به از حدود دقیق موفق بودن حمله پهپادی اسرائیل و میزان خسارت به فعالیت‌های هسته‌ای کشورمان دسترسی پیدا کنند. نکته‌ای که به‌خوبی از سوی دولت مدیریت شده‌است. از سوی دیگر خطیب‌زاده، سخنگوی دستگاه دیپلماسی کشورمان هم در نشست خبری روز گذشته درباره یک بام و دو هوای آژانس درباره خرابکاری در سایت‌های هسته‌ای کشورمان و سکوت و مطالبه‌گری توامان در این‌باره نکاتی را مطرح کرده و گفته‌است: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به خوبی می‌داند تمامی خرابکاری‌ها و اعمال تروریستی که توسط رژیم صهیونیستی در خاک ایران صورت گرفته‌و متأسفانه باسکوت برخی کشورهای مدعی همراه بوده، تأثیر قابل توجهی بر برخی ابعاد فنی گذاشته‌است. او البته درباره نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و سفر گروسی به تهران هم تأکید کرده‌که همواره سعی شده روابط ایران و آژانس، فنی و در چارچوب پادمان و اساسنامه و رویه‌های آژانس باشد و امیدواریم این سفر همچون قبل سازنده باشد. البته ما همواره به آژانس توصیه کرده‌ایم در مسیر همکاری‌های فنی باقی بماند و اجازه ندهد برخی کشورها اغراض سیاسی خود را به نام آژانس جلو ببرند. او بار دیگر هم تأکید کرد این‌موضوع در سطح چارچوب خود پیگیری شده‌و در این سفر هم پیگیری می‌شود. بنابراین باید منتظر بود و دید سفر گروسی به تهران چقدر در حل‌وفصل مناقشه بی‌تفاوتی آژانس در خرابکاری سایت‌تسای کرج، مذاکرات ۸ آذر وین و نشست شورای حکام موثر است و خروجی آن چگونه مدیریت می‌شود.

سیدحمیدرضا موسوی، کارشناس مسائل بین‌الملل:

بهباه‌های سیاسی آژانس تمامی ندارد

آژانس به جای این‌که درمورد بی‌تعهدی

غرب نسبت به کشورهای اروپایی موضع بگیرد بنا را بر این گذاشت که همواره به ایران فشار سیاسی وارد کند. وی با بیان این‌که اعلام نظر و اتخاذ موضع سیاسی از سوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و دبیرکل آن در حیطه وظایف این سازمان نیست تصریح کرد: جالب است بعد از سفر همراه آقای گروسی به ایران و توافقات صورت گرفته، وی بعد از مراجعت اقدام به ارائه گزارشی تکمیلی درباره منع اشاعه سلاح‌های هسته‌ای مربوط به ایران کرد و در این گزارش کشورمان را متهم می‌کند همکاری‌های خوبی با

آژانس انجام نمی‌دهد.

البته بهانه‌جویی‌ها را هم مطرح کرد که عمده آن مربوط به دوربین‌های سایت کرج فرآیدمانی بود که ما در ذیل برجام آن را قبول کردیم. این‌که بخوایم این روند را ادامه بدهیم با خیر مربوط به مباحث سیاسی در حوزه برجام است و ارتباطی با جنبه‌های نظارتی آژانس ندارد. موسوی ادامه داد: آقای گروسی در سفری که به آمریکا داشت در گفت‌وگو با برخی رسانه‌ها و همچنین مقام سیاسی ایالات متحده عنوان کرد من آمده‌ام تا با کنگره و مقامات آمریکایی درباره هماهنگی سیاسی بیشتر در رابطه با مسائل هسته‌ای ایران گفت‌وگو کنم. این در حالی است که وی به هیچ‌وجه نمی‌تواند خارج از وظایف تعیین شده سازمانی اقدامی صورت دهد. به گفته این کارشناس مسائل هسته‌ای، ایران نباید در گفت‌وگوهای آتی نسبت به رویکردهای سیاسی آژانس واکنش منعطف نشان دهد و باید همچنان به صورت شفاف و قاطع در همکاری با آژانس بر تعامل با این سازمان مطابق با وظایف فنی و کارشناسانه تأکید کند. 🔗

دوربین‌های مستقر در مراکز هسته‌ای آورد، جمهوری اسلامی ایران به هر حال همچنان موضع فنی خود را به صورت جدی مطرح کرد و بر این تأکید و پافشاری داشت و از سویی دیگر به تعهداتی که با آژانس در چارچوب توافقات داشته عمل کرده‌است. ایران به صورت شفاف اعلام کرده آژانس بین‌المللی انرژی اتمی براساس توافقان پی‌تی‌موظف است در دستیابی ما و سایر اعضا به فناوری هسته‌ای کمک کند. اما تاکنون هیچ اقدامی در این حوزه از سوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی انجام نشده‌است. آنچه ما امروز به عنوان فناوری هسته‌ای در اختیار داریم، ناشی از تلاش دانشمندان هسته‌ای کشورمان است و به عبارت دیگر توسعه فناوری بومی است که در داخل کشور اتفاق افتاده‌است. به هر صورت تجربه آژانس این را تأیید می‌کند که جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه تحت‌تأثیر القانات و فشارهای کشورهای غربی نگرفتند و طرف‌های مقابل هم از این فشارها نتیجه‌ای نگرفتند. 🔗

جمهوری اسلامی ایران موضعی سیاسی اتخاذ کند. متأسفانه بعضاً هم آژانس تحت‌تأثیر این فشارها قرار گرفته و نظرات غیرکارشناسی و غیرفنی ارائه کرده که طبعاً این رویکرد به برند کارشناسانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، لطمه سنگینی وارد می‌کند. واقعیت آن است که جمهوری اسلامی ایران تاکنون در برابر این خواسته‌های غیرقانونی و غیرفنی آژانس مقاومت کرده‌است. ما در تمام دوره‌هایی که با آژانس همکاری می‌کردیم، تحت‌تأثیر هیچ‌کدام از فشارهای وارده قرار نگرفته‌ایم. تجربه‌ای که آژانس در این زمینه دارد و باید از آن درس بگیرد، این است که جمهوری اسلامی همواره شفاف خود را درخصوص مسائل هسته‌ای داشته‌ووظایفی‌را که در قبال آژانس داشته، بخوبی انجام داده‌است و هیچ‌گاه تحت‌تأثیر فشارهایی که طرف‌های مقابل به آژانس می‌آوردند تا موضعی غیرفنی علیه کشورمان بگیرد، قرار نگرفته‌است. در همین مورد اخیر هم می‌بینید با وجود فشاری که آژانس درخصوص